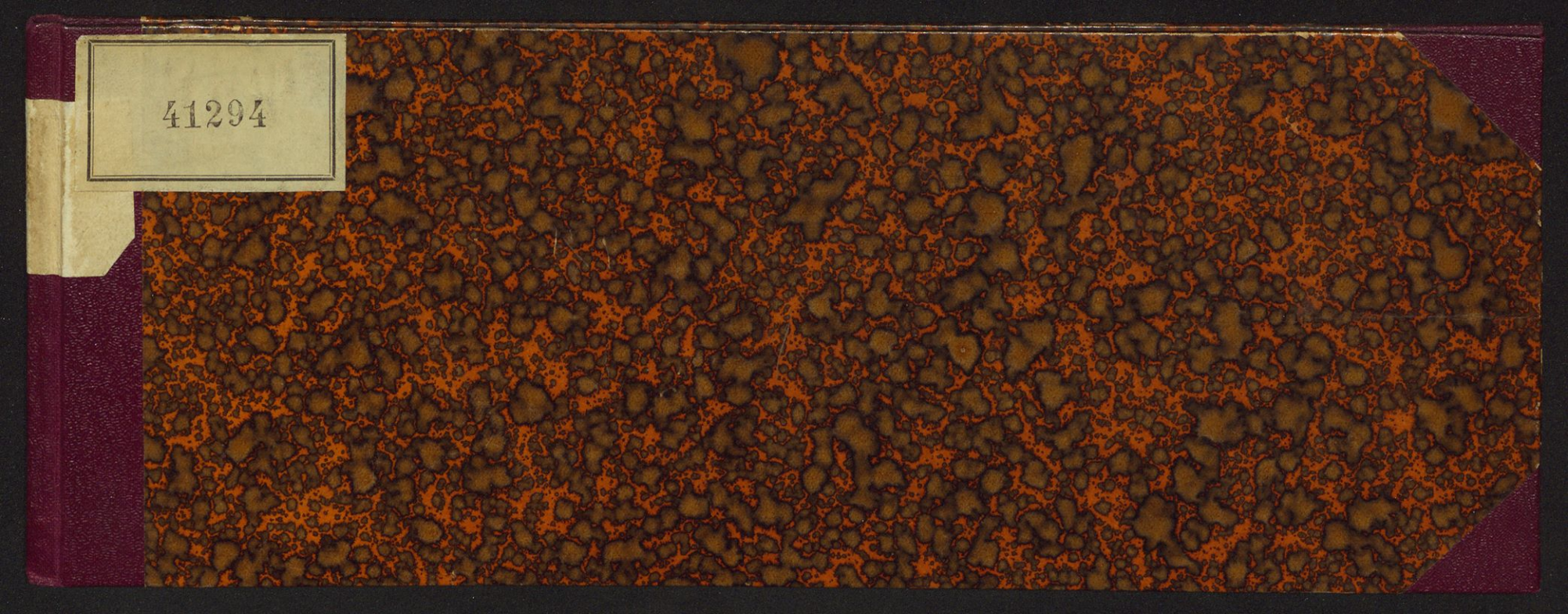

41294

The image shows the front cover of an old book. The main surface is covered in marbled paper with a pattern of dark brown and orange-brown spots. The spine and the corners are reinforced with a dark red, textured material, likely leather or cloth. A small, rectangular, cream-colored paper label is affixed to the upper left corner of the marbled area, containing the number '41294' in a simple, black, sans-serif font. The label is slightly offset from the spine.

PREDPISI

Rajko Justin.

ПРЕДПИСИ

latinsko- in cirilsko-slavenski.

латинско- і цїрільско-славенскі.

Spisal in na svétlo izdal

MATIA MAJAR.

U Zlatnom Pragu lèta 1849.

Tiskano u c. k. pridvornej tiskarnici sinov Bogumila Haaze.

Na prodaj ima u Marburgu A. Ferline, u Celovcu Sigmund, u Ljublani Lerher, u Terstu Živic, u Celju Jeretin, u Žabnicah (Saifnitz, Post Tarvis) izdatelj.

41294

030046040

P R E D G O V O R.

1.

Spisovaje tote predpise sem se prizadeval:

da bi bili u složnim in uzajemnim duhu spisani, to je, da bi se po njih latina in cirilica približale; zato sem prispodobil latinska pismena s cirilskimi in tudi razna pisanja cirilska med seboj, da bi prikladnejši po tem izbral. Prispodobil sem: Slaveno-Sèrbskija rukopisnija malija i velikija bukvi; tijaže po Budinskago bukvara pečati; in še jedno abecedo, kakor se najde u knjigi Pavla Solarića: Bukvar slavenski triazbučni, u Mletkah 1812; zatim: Slawisches Alphabetarion u Berličevej Illirische Sprachlehre,

Agram 1842; potle od A. Stojkovića u Terstu 1849 izdani: Rukopis Srpski, i Ljepopis srpski i Jugoslavjanah latinskim pismenima. Tudi rusko pismo sem prispodobil.

Deržal sem se pak slēdećih pravil:

1. Ako imajo nektera pismena po dvē podobi, se mora upotrēbovati tista, ktera je jednostavna (einfach), ne preveć zavita ali zamotana.

2. Ako imajo nektera latinsko-slavenska velika pismena po dvē podobi, se mora upotrēbovati tista, ktera je malim jednaka ali naj već podobna. Poglej 3. predpis.

3. Ako imajo nekterá cirilska mala písmena po dvě podobi, se mora upotrěbovati tista, ktera je latinskim jednaka ali naj već podobna. Poglej 7. predpis.

4. Ako imajo nekterá cirilska velika písmena po dvě podobi, se mora upotrěbovati tista, ktera je latinskim ali malim cirilskim jednaka ali naj već podobna. Poglej 7. predpis.

Teh pravíl se deržati je močno koristno; jednostavna písmena se nagleje morejo pisati, se ložeje svežeje u besěde, zadnić se jih učenci mnogo ložeje nauče. Ako se podobe malih in velikih, latinskih in cirilskih písmén približujejo, jih učenec že mnogo pisati zna, še popred, kakor se jih je učil; postavim: velika cirilska zna brez učenja vsa, zvunaj četverih.

2.

Za mnogoterega učitelja je težavno pisavnih stvari razlagati, ker do sadaj nimamo ukoslovne knjižice (Methodenbuch) u slovenščini in ker

so pisavno-umetalne (technische) besěde še malo navadne. Zato hočem tukaj kratko opoměniti, kako se mora u pisanju podučevati.

Učitelj pazi, da sam in tudi učenci vsigdar vse pisavne stvari po slovensko imenujejo. Gerdo je, ako se sliši němškutáriti: „Fedre s Feder-messernam pošpiciti, puhštabe šribati.“ —

Kadar učenci že dosti gladko berejo, morajo početi pisati. Naj pred jim imenuj poredoma pisavno orodje (Schreibmaterialien); vsako rěč, ktero imenuješ, pokaži. Drugokrat pokažeš stvari in jih morajo učenci imenovati. Rěci blizo tako le:

„Pišemo s meljem (s krido) na černej deski (Tafel); tudi s kamenitim klincom (Griffel) na tablici kamenitej ali pokamenelej (Pilich-Tafel); ubrišemo jo pak s mokro góbico (Badeschwamm) ali s cunjico.

Kadar na bumagi (papirju) pišemo upotrěbujemo pisavnega orodja, to je pisavno knjižico (Schreibtheke) iz dvěh ali trěh lepenjov (Bögen) sošiveno in s olovkoj načertano (mit Bleistift anlinirt) po mē-

rilu (liniru); tudi pero (Feder), ktereга spodnji dēl se imenuje cēv (Federkiel) s dušo od znotra, gornji pak vīteha (Federfahne). Pero se ureže s peresnim nožićem (Fēdermesser); naj pred se naredī izrez (der Ausschnitt), potle ost (die Spitze), kteri se potle ucēpi (spalten) in se naredī cēp (Spalt); kadar se je pero otōpilo (abstumpfen) in skazilo, se spet popravi in poostri (spitzen). Pero se pomaka u černilo (Tinte), ktero je u černilnjaku (Tintenfass). Někadaј se pismo potrosi s pēskam (Streusand), kteri je u pēskovnjaku (Streusandbüchse).

3.

Po tem naredi na černěj deski različne pruge, čerte, (Linien, Striche), in pisaje govori, kako se naredjajo in jih imenuj, rekoč: „Tukaj na desko bodem vam naredil različne čerte; sem gledajte in naredjajte takih tudi vi na svojih tablicah; bodem prišel gledat, kako ste pogodili.“ Potle naredi jim čerto prosto (gerade), krivo (krumm), navpično (senkrecht), na pravo, na lēvo visečo; ravno (wagerecht), oblo (oval), okroglo (rund),

i. t. d. Naj jih potle učenci imenujejo in naredjajo. To tako dolgo dēlaj, kakor se ti zdī, vendar ne predolgo, da se ti učenci ne naveličajo.

4.

Pred ko se pisanje začne, pripravi pisavno orodje, namreč: prav černo, ne prevodnato in ne pregosto černilo, sošivaj in načertaj pisavne knjižice, ureži peresa ne premehko, pa tudi ne pretverdo. Od velike, velike koristi bi bilo, ako bi se na deželi učencam in učenkam moglo pisavno orodje zastonj dajati. Po cēle tedne mora pogosto hlapčić ali deklica okolo svojih starejšev prosijačiti, popred kakor dobī krajcar, da pero kupi. Potle mora imeti še papirja, potle črnila, med tem spet pero, pa papir in tako dalje. Starejši se tega tērjanja, hlapčići in deklice tega prosijačenja že naveličajo, še popred kakor se pisati začne. Někadaј rečejo starejši: „Kadar někadaј u terg, u mēsto pojdem, kupim ti vsega, kar potrebuješ.“ Med tem mine teden za tednam in s pisanjem gre slabo napred. Še u vsakeј sosedščini bi se najšel někak domorodec in vlastenec, kteri bi dva ali tri goldinarje

iz rodoljubja daroval in domačemu učilišču pisavno orodje priskerbel. Ako starejši te stvari po drobnim kupujejo, pridejo jim mnogo dražje; ako se kupijo na jedenkrat za vso učilišče, se pa dobé za mertev kup. S malemi novci (denarji) storiš dobroto množici učencov in učenek, tudi njihovim starejšem in podpiraš močno veselje k pisanju.

Črnila si napravi sam; da bode prav izverstno, uzami:

1 libro izverstne turske šiškovine (1 Pf. feinen türkisch. Gallus)	— gl. 48 kr.
1 libro bakrenice (Kupferwasser)	— „ 4 „
8 lotov arabskega gumi	— „ 11 „
velja vkup	1 gl. 3 kr.

Nalij na to 10 mēr (pint, Mass) vode in imaš prav dobro črnilo. Kadar upotrbiš od tega črnila že pet mēr, prilij še 5 mēr vode in pridaj 4 lote arabskega gumi — je 6 krajcarjev — tako dobiš za 23 grošov 15 mēr prav izverstnega črnila.

Pri pisavnim orodju u učilišču dobičkariti, se mi zdi u nebo upijoči gréh.

5.

Skerbi, da hlapčiči in deklice prostorno sedé, da klopi tverdo stojé in da svetloba od lève strane pisavcem na roke pride.

Peresa urezati in pisavne knjižice načrtati moraš vsigdar pred učenjem, da se pri učenju s tem ne mudiš in učencov ne zaderžuješ. Na vsakej knjižici mora biti napisano ime lastnikovo, in vsako pero mora imeti skoz víteho perteknjen listič, papirić, na katerim je tudi ime lastnikovo napisano, da se lahko in naglo bez pomote razdélé.

Pokaži večim učencam in učenkam, kako se čerta (linira) in kako se peresa režejo, naj se naučé in naj ti pomagajo; naj čertajo in peresa režejo učenci učencam, učenke učenkam. Kteremu od manjših se knjižica čerta ali pero reže ali popravlja, mora zraven stati in paziti, da se s časom tudi sam naučí. Rěci jim: „Slab senosek, kteri bi ne znal si kose sam sklepati in nabrusiti — pa tudi slab pisavec, kteri bi ne znal si sam načrtati in peresa urezati ali popraviti! Ako si u tem prijazno pomagate, je Bogu in ljudem všeć.“

Prav bi bilo, da bi se na koncu leta po izpitu večim učencam in učenkam tudi peresni nožički darovali.

6.

U vsakej pisavnej uri se morajo tri opravila sveršiti: Naj pred jim na velikej tabli nekaj novega pokaži in razloži, in u poprejšnih urah razloženo kratko ponovi. — zatim naj učenci pišejo in se vadijo — zadnič, proti koncu pisavne ure, popravlja, kar se je napisalo.

7.

S veseljem podaj hlapčičem in deklicam pisavno orodje, reči: „Le veselo se primite pisanja; kdor rad piše, že na pol zna.“ — Pokaži jim, kako se ima k pisanju usesti in kako pero prijeti. „Sem pogledajte, tako le se usede naravno k pisanju: Pisavno knjižico položite pred se, pod njo dejte podlogo (Unterlage). Na golej tvrdej klopi se ne dá lépo pisati. Predpis (Vorschrift) se položi nad knjižicoj, da se lahko na njega ozira.“

Sadaj primi pero rekoč: „Sem pogledajte! pero se prime s palcam, kazavnikam in s srēdnikam, ne previsoko in ne prenizko. Izrez mora proti človeku gledati. Cēla prava roka počiva na mazimcu, da se lahko gible. Laket mora biti prost, pa ne ležati na klopi. Glava se ne smē pregloboko, preblizo k papirju, prikloniti, da si oči ne skazite. Pero se ne smē pregloboko pomočiti u črnilo, da se persti ne počernijo in da se u knjižico ne naredi mačka (Tintenkleks); zamacati knjižico je gerdo. Kadar se henja pisati, se ima pero ubrisati s papirjem propustnim (Fliesspapier), pa ne oblizati, ker je črnilo zlo nezdravo; tudi se ne smē črnilo iz peresa šterkati po knjigah in oblačilih. — Pri pisanju ne nog križoma imeti.“

„Sadaj usedite se še vi tako in primite pero.“ Potle jidi prijazno od jednega do drugega in poravnaj, kar bi nekaj prav ne bilo. „Sadaj odložite pero in ga spet primite in se usedite, kakor k pisanju, da vidim.“

Usedi se Ti tudi napčno, da vide, kako ni prav sedeti.

8.

Sadaj pokaži učencam na črnej deski po malo različne črte in pismena. Pisaje neprenehoma govori, kaj pišeš in kako pišeš.

„Tukaj na deski so četiri zraven sebi potegnjene pruge (Linien). Některa pismena se pišejo samo med srēdnji dvē prugi in se imenujejo srēdnja pismena, druga gredó visoko do gornje pruge in se imenujejo visoka pismena (mit Oberlänge), spet druga gredó globoko do dolnje pruge, to so globoka pismena (mit Unterlänge). Pismena se naredé iz različnih čert. S peresnim rezam se naredé tenke čerte (Haarstriche) s širjavo debele (Schattenstriche). Zavihana čerta se naredí vsigdar s peresnim rezam. — Čerte morajo biti vse gladke, ne kosmate, tudi morajo jednako, jedna kakor druga, malo na pravo visēti. Podstatne čerte (Grundstriche) so tiste, iz katerih se pismena sestavljajo. Piše se od lēve roke na pravo.“ — „Sadaj pogledjte sem na desko! Pokažem vam nēktere podstatne čerte. Tukaj potegnem od zgoraj dol ravno, debelo čerto, malo na pravo visečo; to je prva podstatna čerta. Pogledjte

pervi predpis, prvo redko, na prvem mēstu tudi stojí. Napišite tudi vi nēkoliko takovih poredoma!“ Med tem hodi pohlevno po učilišču, pogleduj, kako pišejo in pohvali, ako le maličko pogodijo, da serčnejši postanejo. „Sadaj naredím še jedno podstatno čerto. Od zgoraj se potegne ravna, debela čerta navdol in spodaj se tenko zaviha. To je druga podstatna čerta. U predpisu tudi stojí na drugim mēstu. Skušajte jo tudi vi narediti.“

Po dvē čerti ali pismeni pokazati, je dosti za jedno uro.

9.

Drugikrat ponovi kratko, kar si že razložil in pokaži spet dalje.

„Tretja podstatna čerta se takole naredí: Zgoraj se tenka čerta zaviha in potle se potegne debela, ravna čerta navdol. Četverta podstatna čerta se zgoraj in spodaj tenko zaviha. Pogledjte tudi na predpis.“

„Iz teh podstatnih čert sé sestavijo pismena. Pogledjte sem! Tukaj potegnem na kviško tenko čerto in priteknem zraven drugo podstatno čerto in naredím na verh piko (Punkt), to je pisme *i*. — Ako naredím zraven

sebe dva taka pismena *i*, da se spodaj deržita, pa brez pik, to je pisme *u*. Sadaj naredjajte poredoma vse čerte in pismena, katerih smo se do sadaj učili, da se jih navádite.“

„Ako napravim tretjo podstatno čerto in pristavim četrto, je pisme *n*. Ako napišem dvě tretji čerti in pristavim četrto, imam pisme *m*.“

Kadar si jim že vsa pismena perve redke pokazal, napiši jim tam stojeće besěde, da učenci vidijo, kako se pojedina pismena svežejo u cěle besěde.

U drugej redki pervega predpisa pokaži, kako se iz pismena *c* razna druga pismena sostavijo. Ravno tako pri drugim predpisu.

10.

Kadar že drugi predpis učenci in učenke dosti dobro pišejo, podáj jim tretjega rěkoć: „Male pismena že znate pisati, sadaj pridemo k velikim. Kar je bilo naj težjega, ste se že naučili, od sadaj pojde lahko, kakor jigraye, napred. Do sadaj ste jedno uro samo po dva ali po tri pismena

se naučili pisati: dnes vam pokažem na jeden mah 16 velikih písmén, in vi jih bodete pri tej priči brez učenja znali. Tukaj vam jih poredoma napišem na desko, so popolnoma jednaka malim, samo da so visoka (mit Oberlänge).“

Potle pa napiši jim slědeća velika pismena na černo desko, kakor u tretjem predpisu stojé, namreć: A, C, Č, Ć, G, J, K, M, N, O, S, Š, U, V, Z, Ž.

U slědećih urah jim pokaži še ostala pismena in besěde, kakor jih najdeš u tretjem predpisu.

11.

Kadar si jim od početka ure razložil in pokazal, kar je bilo potřeba, potle morajo učenci in učenke pisati, ti pa med tem pohlevno po učilišču se sprehadjaj pazeć, da marljivo pišejo, in jeden drugega ne zaderžujejo. Mimogredé poglej tudi někadaj, kako kdo piše. Kar imaš opoměniti, lěpo razgovetno pověj, da vsi sliše, in ponavljaj po malo pisavna pravila (Schreibregeln), postavim: „Na ravnost seděti, ne po strani! — Nog ne deržati križoma! — Glave ne oběšati prenizko! — Pero prav deržati! —

Ne pomočiti pregloboko, da se ne naredí mačka! — Černilnastega peresa ne utekovati u usta! — Ne šerkati črnila s peresam po knjigah in oblačilih! — Pismén ne izbrisovati s perstam! — Pisaje ne gerbenčiti se (Grimmassen machen), kakor da bi hotél někoga strašiti! — Ne naredjati prazne čire čare (Gekritzeln)! — Od spodaj gor se potegne pero po rezu in se naredí tenka čerta! — Od zgoraj dol se potegne pero po širjavi in se naredí debela čerta! — Zavihana čerta je tenka! — Na predpis pogledovati! — Čerte morajo biti gladke, ne kosmate! — Vsa pismena jednega plemena morajo biti jednako visoka in jednako globoka! — Vsa pismena morajo jednako malo viséti od lève na pravo!“ —

12.

Proti kraju pisavne ure pregleduj in popravlaj pisma. Ako je někako pogrěško već učencov storilo, popravi to na tabli, da vsi vidijo. Pohvali ga, kdor je marljivo pisal, kdor ima pisavno knjižico čedno. Kdor že dosti lépo piše, mu daj višji predpis.

13.

Vsako pisavno uro mora vsaki hlapčič in vsaka deklica napisati svoj predpis in, ako že zna, vso abecedo in pristaviti čislo (Datum), to je: kraj, kjer se je pismo pisalo, den in léto, kadar se je pisalo in ime pisavcovo. Vsaki slovenski hlapčič, vsaka deklica ima po tri imena, namreč: kerstno, rodno in domaće (Vulgarname). Vsigdar se morajo vsa tri podpisati, postavim:

„U Goričah 1. Novembra léta 1849.

Matia Majar Gorinov.“

Němci upotrěbujejo samo dvojno ime, domaće ali hišno izpušćajo.

14.

Ne těrjaj od kmetijske mladine, da prekrasno pišejo, oni niso namenjéni, da bodo krasnopisavci (Kaligrafen); zadovolji se, ako pišejo razgovetno (deutlich) in poběrzo (flink).

Cirilsko-slavenska pismena tiskavna in pisavna mala in velika u cirilskim redu:

a, b, v, g, d, e, ž, z, i, j, k, l, m, n, o, p, r, s, t, ć, u, f, h, c, č, š, j, ě.

а, б, в, г, д, е, ж, з, и, ј, к, л, м, н, о, п, р, с, т, ђ, у, ф, х, ц, ч, ш, њ, ѣ.

А, Б, В, Г, Д, Е, Ж, З, И, Ј, К, Л, М, Н, О, П, Р, С, Т, Ђ, У, Ф, Х, Ц, Ч, Ш. — —

а, б, в, г, д, е, ж, з, и, ј, к, л, м, н, о, п, р, с, т, ђ, у, ф, х, ц, ч, ш, њ, ѣ.

А, Б, В, Г, Д, Е, Ж, З, И, Ј, К, Л, М, Н, О, П, Р, С, Т, Ђ, У, Ф, Х, Ц, Ч, Ш. — —

P A Z K A.

Pismena latinsko-slavenska: *č, ě* in *h* — potle cirilska: *ћ, ђ, x* in *ѣ* so za Jugoslavene neobhodno potrebna.

Pisme *č* in *ћ* se izgovarja, kakor nekaj srednjega med *č* in *lj*. Slovenci pišejo, postavim: sternaše, sternaše, plačati; Serblji pak: sternaše, plati. Kakor bi pisal, bi obedvema stranama ustreči ne mogel, ako pa pišeš: sternaše, plačati — ustrežeš vsim.

Pisme *ě* in *ђ* se izgovarja u raznih krajih različno, kakor: *e, ej, i, ie, je* in *ije* postavim: *vera, vejra, vira, viera, vjera, vijera*. Vsim na jedenkrat drugači ustreči ne moreš, kakor da pišeš *ě*, ktero je namesto vsih teh razlik.

Pisme *h* in *x* Serblji slabo izgovarjajo, pisati se pa vendar mora pravilno.

Pisme *ѣ* pomehča soglasnike, u latini *j*; mora kakor posebno pisme stati, ne pak se s drugimi pismeni sliti: *ѣѣ, ѣѣ, ѣѣ, ѣѣ*; — *ѣѣ, ѣѣ, ѣѣ, ѣѣ*.

Slēdećih pismén Jugoslaveni ne upotrēbujemo:

Ѣ, Ѥ, Ѧ, Ѭ, Ѯ, Ѱ, Ѳ, Ѵ, Ѷ, Ѹ, Ѻ, Ѽ, Ѿ, ѿ, ѿ, ѿ, ѿ, ѿ, ѿ, ѿ, ѿ, ѿ.

Чітанье с цїрілскімі тїскавнімі пісмені.

Горе ін вєрхі у Словенї со: Кнін, Ліпнік, Срашчіца, Вєрхчела, Вішјагора, Набоїс, Кєрн. Вішарье. Борљанка, Кральєввєрх, Полднік, Остерк Козїхєрбет, Добрач, Рошчіца, Зелєніца, Лобель, Вертача, Козјак, Кошута, Обір; Бабїзуб, Тріглав, Копа, Стержец, Голїца, Јаворнік, Гребен, Камнік, Черніц, Светагора, Тројана, Хрушчіца, Снежнік, Крїм, Мокріце, Травњагора; Нанос, Престрелєнік; Погорье, Габернік, Хумец, Хрїб, Бєрда; Планїк, Учкагора, Габрік. Горе у тројєднеј кральєвіні ін у војводовїні сєрбскеј: Велебіћ, Дїнара, Јанєрово, Ерсовац, Пролог, Мітічіћ, Промена, Свілаја, Козјак, Светїјурї, Пакленїца, Ком, Крїшіца, Клапавїца, Полїца, Вєрхгорац, Снїжніца, Дубовїца, Клек, Каменїта горїца, Дебело бєрдо, Плєшівїца, Мацел; Фрушка гора, Железнїца, Калнік, Папук, Чєрнагора, Рудска, Семенїк. Горе Велебітске, Татарске, Кєрбанске, Мосорске, Дубровнічке, Которске, Враноглавске, Гвозданске, Самоборске, Окїчке, Крапїнске, Загребске, Мославїнске; планїне Ілїрске, Дїнарске.

Рѣке ін потоки: Драва, Зїла, Зїліца, Бїліца, Сава, Зора, Љубланїца, Іпавшчіца, Півка, Рїбніца, Кєрка, Кулпа; Лабуд, Мура, Савїна, Соца, Здоба, Ідрїца, Корїтніца, Тѣр; Бїстріца, Суха, Језєрніца, Кєрніца, Стрѣмен, Курїпоток, Рѣчіца. Зєрманья, Цетїнья, Нєретва, Уна, Сребєрніца, Срѣдніца, Кєрбава, Добра, Корана, Слуїнїца, Лонья, Мрежніца, Глоговніца, Бєднья, Сутла, Крапїна, Брѣгана, Гліна, Петрїнья, Одра, Медвїдїца, Вука, Ілова, Біала, Пакра, Орлава, Тернава, Бєрава, Дунавїца, Раша, Драгоїна, Дунав, Тїса, Морїш, Черна, Тамїш, Нєра, Бєга, Погонїћ, Бєрзава.

Чітанье с цїрілскімі нїсавнімі пісмені.

Мѣста у Словенїї: *Лѣублана, Країн, Радолица, Шкофјалока, Камник, Новомѣсто, Кѣрчко, Вішњагора, Метлика, Ідрїя, Постоїна, Горїца, Старомѣсто, Тѣрст, Пажень, Целовец, Велковец, Плїберк, Дравбрез, Марїбор, Птује, Ормуж, Целє, Словенскїградец, Бістріца, Брежце. Тѣргї: Јесенїце, Тѣржїћ, Турјак, Рїбница, Літіја, Костел, Мокроног, Вѣрхник, Іпава, Светікрїж, Наборьет, Лабуд, Гребїнь, Арнож, Ліпница, Лашко, Жавец.*

Долине: Дравска, Зїлска, Каналска, Рожїска, Јунска, Савїнска, Савска, Іпавска, Бохїнска, Резїанска.

Језера: Пресечко, Блатско, Целовечко, Ходїшко, Озїбско, Бохїнско, Блѣдско, Цїркнічко, Морско око, Ченїк.

Отокі југославенскї: Чрез, Осор, Нїа, велїкі ін малї Стракан, Керка, Плавніћ, Первіћ, Раб, Долїн, Голї, Древенїк, Паг, Селба, Оліб, Уљан, Ткон, Пасман, Рава, Зларїн, Крапан, Жїрі, велїка Зїрона, Солта, Віс, Брач, Хвар, Колочен, Лобуд, Шїпан, Млѣт, Ластово, Корчула, Кральевац ін малї скалнатї отокі іменованї скалье Шїбенїчко.

l l r i u n m v x, unum, mium, miu, muu, unumu, viv,
c c c e e o a s s, cima, cervic, novina, meia, osi, serseni,
ovca, vererica, cernica, sema, vecernica, rarnina, cmercic.

l l b t h k o, lesica, volk, riba, vidra, kosuta, medveč, duhir,
j j p j g z ž f, ptica, jelen, jazbec, golob, gerlica, zec, žerjav,
sokolci, kos, polž, hmelj, kopati, zažgati, gorska fara.

A C C C G J K M N O S S U V Z Z. S S S S P B R H D E L. Istria, Sirm.,
 Dalmacia, Bulgaria, Koroška, Serbia, Hercegovina, Krajnska, Sla-
 vonia, Štajerska, Černogora, Bačka, Bosna, Baranja, Banat, Morava,
 Češka, Slovensko, Zalesia, Poljska, Rusia, Slavia. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 0.

Blago gor po niti, dol po vervi. Dobro volje mošnje kolje. Pijanec se preober-
ne, kadar se prikucne. Po slabem društvu rada glava boli. Kdor za smolo
prime se osmoli. Kdor se s mokrim druži, ne bo dolgo suh. Bolje hranjeno
jajce, kakor snežen vol. Drag kruh, kjer denarjev ni. Rana ura zlata ura.

Brez narodove svobode, kakor riba bez vode. Kdor sam sebe ne česti, nije vreden nikake česti. Slab ptic, ki ne more svojega perja nositi. Kdor se svojej kapi dobro ne misli, kako bode drugoga ljubil. Kerv ni voda. Clovek sam kakor dob posekan. Vsaka ptica rada tje leti, kje se izvali. Lepa beseda lepo mesto najde. Dva tvrda kamena nikdar dobre moke ne smeleta. Kdor dobro dela, bolje dočaka. Konec delo krasi.

abcc̄c̄deēfghijklmnoprsstuvzžj. abyzhdeetprrxijkrmnonpcuutybžxev.

A B C C C D E F G H I J K L M N O P Q R S S T U V Z Ž.

A V A V k D E F G X I J K. A. A. N O P T P C M T Y B Z H.

Bratri, složno, uzajemno, junacko! Bratpi, složno, uzajemno, junacko!

a b c d e f g h i j k l m n o p q r s t u v x y z.
 A B C D E F G H I J K L M N O P Q R S T U V X Y Z.
 a b c d e f g h i j k l m n o p q r s t u v x y z.
 A B C D E F G H I J K L M N O P Q R S T U V X Y Z.
 a b c d e f g h i j k l m n o p q r s t u v x y z.
 A B C D E F G H I J K L M N O P Q R S T U V X Y Z.

Три бору все за дѣло на продаж. Кдор по лѣту не дѣла, по зимѣ стра-
да. Чожа рука господ! За прѣонера у всаким репму куча круха, но
всаким каменам краязар. Трѣона жена три боре хиле нѣднѣра. Дѣ-
лај какоу бѣ имѣл всѣрдар шибѣти; моли, какоу бѣ имѣл јутри умрѣти.

Čorva namet od moti Vydaructa moti šepzo omara. Kdož neima y mrabi,
 mopa y netax imeti. Kdož cam cebi xyd, komu oobep? Dpyrim npoco španiu,
 cboje špatyem nyctiu. Tescho cbojemy bez cbojera. Napod bez napodnosti je tbo
 bez kosti. Bcaha cira do šptmena. Tyd nikdop ne bydi, kdož cboj biti mope.
 Špicjaro tyd conuze i nped naua špata. Oboboda, jednakoct, špatinctbo!

41294

342.54 : 003.349.6 (023)

342.54 : 003.349.6 (023)

